

Factsheet

Certificering werken met HFK's en FCFK's

Versie november 2017

De NVKL heeft als doel om relevante wet- en regelgeving toegankelijk te maken voor haar leden. In deze factsheet vindt u de onderwerpen uit het gewijzigde Besluit en de Regeling voor bepaalde gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen die voor de koeltechnische sector belangrijk zijn.

Op de website vindt u alle wetteksten en verschillende producten die het voldoen aan de wetgeving vergemakkelijken: www.nvkl.nl/f-gassenverordening-hfks.

DE FEITEN

Het Besluit en de Regeling gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen zijn herzien omdat de F-gassenverordening per 1 januari 2015 gewijzigd is en aan artikel 10 uitvoering moest worden gegeven in de Nederlandse wetgeving. Ook is dit moment door de overheid en de sector aangegrepen om de uitvoering van het certificeringstelsel van personen en bedrijven te verbeteren. Waarbij de koeltechnische sector invloed heeft op de eisen aan personen, bedrijven en certificeringsinstellingen.

De nieuwe regels geven uitvoering aan de verplichte certificering van personen en bedrijven die handelingen verrichten aan installaties waarin F-gassen (HFK's) of ozonlaagafbrekende stoffen (HCFK's) zijn toegepast, zoals omschreven in de F-gassenverordening en de Ozonverordening.

Voor de eisen die aan personen en bedrijven worden gesteld, wordt in bovengenoemde nationale wetgeving verwezen naar:

- BRL100 (beoordelingsrichtlijn voor het certificaat F-gassen voor ondernemingen)
- BRL200 (beoordelingsrichtlijn voor het certificaat F-gassen voor personen)

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) heeft op 15 oktober 2015 het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen in het Staatsblad gepubliceerd. De bijbehorende regeling is op 16 oktober 2015 gepubliceerd in de Staatscourant.

De gepubliceerde wetgeving treedt op 1 december 2015 in werking.

IN DE PRAKTIJK

In hoofdlijnen wijken de nieuwe regels niet noemenswaardig af van de regels die al gelden op basis van de oude F-gassen Verordening (EG) nr. 842/2006 en de Verordening ozonlaag-afbrekende stoffen (EG) nr. 1005/2009.

Wat wel is gewijzigd zijn de certificatie-eisen aan bedrijven en personen en aan instellingen die deze certificaten verstrekken. In de oude systematiek waren de certificatie-eisen opgenomen in de ministeriële regelingen zelf. In de nieuwe situatie zijn deze eisen door de overheid in samenwerking met marktpartijen, waaronder de NVKL, ontwikkeld en opgenomen in beoordelingsrichtlijnen (BRL100 en BRL200).

De belangrijkste punten uit de nieuwe regels zijn:

Bedrijfscertificaat

BRL 100

Deze BRL bevat eisen aan die gesteld worden aan bedrijven. De eisen zijn gebaseerd op de bekende hoofdonderwerpen:

- Het beschikken over gecertificeerd personeel;
- Het beschikken over adequate gereedschappen;
- Het beschikken over werk-instructies/procedures
- Het bijhouden van een koudemiddelenbalans en registratie

Ten opzichte van de huidige situatie zijn de volgende zaken veranderd:

Bedrijfsvoeringssysteem

Nieuw is dat ondernemingen over een bedrijfsvoeringssysteem moeten beschikken dat ten minste de volgende onderdelen bevat:

Beleidsverklaring:

Beleid van de onderneming waaruit blijkt dat er een commitment is tot continue verbetering,

voorkoming van emissies van F-gassen en naleving van wet- en regelgeving op het gebied van F-gassen. Het beleid is aantoonbaar gecommuniceerd met en bekend bij alle medewerkers van de onderneming. *Een modelverklaring wordt door de NVKL opgesteld*

Directiebeoordeling:

Jaarlijkse beoordeling door de directie van de procedures en werkinstructies zodat deze geschikt, passend en doeltreffend zijn en continue verbeterd worden. Ook beoordeelt de directie of de procedures en werkinstructies doeltreffend zijn geïmplementeerd en worden nageleefd. Daarbij betreft de directie ingediende klachten en de resultaten van de afhandeling daarvan. **Het uitvoeren van een directiebeoordeling is niet verplicht voor ondernemingen met drie werknemers of minder.**

Een model directiebeoordeling wordt door de NVKL opgesteld

Beheer wet- en regelgeving:

De onderneming moet de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van F-gassen periodiek evalueren en dit opnemen in een procedure.

Deze procedure wordt toegevoegd aan de bestaande NVKL-procedures

Klachtenprocedure:

NVKL-leden voldoen hier al aan omdat dit vereist is binnen de NVKL-erkenning

Procedures en werkinstructies

De onderneming beschikt over schriftelijk vastgelegde procedures en werkinstructies waarmee het personeel dat werkzaamheden verricht bekend is en in de praktijk toepast.

De procedures bevatten ten minste een beschrijving van:

- de instrumenten en apparaten waarvan gebruik wordt gemaakt en de wijze waarop controle op de goede werking van deze instrumenten en apparaten wordt uitgevoerd;
- de certificaten F-gassen voor personen waarover het personeel moet beschikken;

Factsheet Certificering werken met HFK's en FCFK's

- de voorzieningen of technieken die worden toegepast om lekkage van F-gassen te voorkomen;
- de wijze van bijhouden van het logboek zodat is gewaarborgd dat alle wettelijk vereiste gegevens in het logboek worden vermeld.
- het bijhouden van de F-gassenregistratie en het opstellen van de F-gassenbalans;
- de wijze van borging dat procedures en werkinstructies worden nageleefd en dat werkzaamheden worden uitgevoerd in overeenstemming met de verordeningen en de NEN-EN 378.;
- de wijze waarop bij de oplevering de eigenaar/gebruiker van de apparatuur op duidelijke technische informatie wordt verstrekt om correct gebruik en onderhoud of service van de apparatuur mogelijk te maken;
- de wijze waarop de eigenaar/gebruiker van de apparatuur geattendeerd wordt op de verplichting om binnen een maand na reparatie controle uit te voeren op doeltreffendheid van de reparatie;
- de verificatie van de certificaten van de onderaannemer als de onderneming de uitvoering van een werkzaamheid uitbesteedt aan een andere onderneming

De NVKL-procedures/werkinstructies worden aangepast, zodat ze voldoen aan de hierboven beschreven eisen. Met het gebruik van de NVKL procedures voldoet u aan de gestelde eisen.

Registraties

Door de onderneming moeten registraties worden bijgehouden van verwerkte F-gassen en HCFK's. Deze registraties worden gedaan in:

- logboeken
- koudemiddelregistratie
- Koudemiddelbalans

Logboeken:

Als het door de NVKL beschikbaar gestelde logboek wordt gehanteerd, dan wordt voldaan aan de wettelijke eisen.

Koudemiddelregistratie en koudemiddelbalans

De onderneming houdt een bijgewerkte (actuele) F-gassenregistratie bij van de hoeveelheid F-gassen die wordt (bij)gevuld en teruggewonnen.

De verplichting tot het jaarlijks opstellen van een F-gassenbalans heeft betrekking op alle F-gassen die door de onderneming zijn ingekocht, verkocht, teruggewonnen, (bij)gevuld en/of afgegeven voor vernietiging of regeneratie.

Ondernemingen die registreren conform de door RWS gepubliceerde leidraad koudemiddelenregistratie (2011) voldoen aan deze eis. De NVKL heeft een model beschikbaar.

Gereedschappen en meetinstrumenten

De onderneming moet beschikken over onderstaande apparatuur:

- Manometer
- Thermometer
- Draagbaar gasdetectietoestel (lekdetectietoestel)
- Directe lekdetectiemiddelen
- Weegapparatuur voor f-gascilinders
- Vacuümpomp en –meter
- Afzuigpomp/afzuigunit

De meetinstrumenten moeten eens in de twaalf maanden worden gecontroleerd om de goede werking ervan te garanderen.

De NVKL heeft ervoor gepleit dat bedrijven deze controles deels zelf kunnen uitvoeren. In de bijlage vindt u een overzicht hoe u deze controles kunt doen.

Inspecties/audits door certificerende instelling

Tijdens een tweejaarlijkse audit onderzoekt de certificerende instelling (CI) of het bedrijf voldoet aan de in de BRL100 gestelde eisen. Hierbij worden bovengenoemde bedrijfsvoering, procedures en werkinstructies geïnspecteerd.

Factsheet Certificering werken met HFK's en FCFK's

Als er corrigerende maatregelen zijn moet de CI binnen 4 weken na het treffen van de maatregelen een herbeoordeling uitvoeren (let op: dit levert meerkosten op!!)

Nieuw is dat de CI ook het gecertificeerd personeel van het bedrijf (steekproefsgewijs) interviewt om vast te stellen of er genoeg kennis is van genoemde procedures en werk-instructies en of deze worden nageleefd. Het aantal personeelsleden dat wordt geïnterviewd is afhankelijk van het aantal gecertificeerden binnen de onderneming:

- 1 tot en met 9 gecertificeerde personen: 1 interview;
- 10 of meer gecertificeerde personen: 2 interviews.

De CI bepaalt (steekproefsgewijs) welke personen geïnterviewd worden. De onderneming mag op deze keuze geen invloed hebben.

Ook nieuw is dat de CI een extra inspectie moet uitvoeren als een toezichthouder van de overheid bij de CI kenbaar heeft gemaakt dat de onderneming zich vermoedelijk schuldig heeft gemaakt aan een overtreding van wettelijke voorschriften.

Persoonscertificaat

Voor wat betreft de eisen die worden gesteld aan de certificering van personen.

BRL200

Deze BRL bevat eisen aan die gesteld worden aan de certificering van personen die de hieronder genoemde werkzaamheden verrichten aan stationaire koelinstallaties, stationaire klimaatregelingsapparatuur, stationaire warmtepompen of koeleenheden van koelwagens en koelaanhangwagens:

- installeren;
- onderhouden;
- repareren;

- verrichten van servicewerkzaamheden;
- buitendienst stellen;
- terugwinnen;
- uitvoeren lekcontroles.

De eisen die zijn gesteld in de BRL200 zijn een vertaling van de eisen zoals geformuleerd in de EU uitvoeringsverordening 303/2008. Deze verordening wordt momenteel herzien met als gevolg dat ook de BRL200 hierop in de toekomst moet worden aangepast.

Bestaande diploma's en certificeringen

Bestaande F-gassendiploma's blijven geldig en worden gelijkgesteld aan de certificaten die worden afgegeven volgens de nieuwe eisen. Voor mensen die nog over een oud STEK-diploma beschikken geldt dat ze dit voor 1 december 2015 moeten omruilen. Na deze datum vervalt het diploma en moet dit opnieuw worden behaald.

Exameninstellingen

Voorheen werd de instelling die personen certificeert (exameninstelling) aangewezen in de ministeriële regeling zelf. In de nieuwe situatie is dit losgelaten en worden exameninstellingen aangewezen door de minister. Vanaf 1 december 2015 kunnen ook andere exameninstellingen toetreden tot deze markt. Er kan concurrentie ontstaan met een gunstig effect voor de markt.

Register

Er zal een online openbaar register komen van gecertificeerde bedrijven en personen. Eigenaren/gebruikers van installaties kunnen op basis van dit register bepalen of bedrijven en personen die zij willen inschakelen over de juiste certificaten beschikken. Daarnaast kunnen toezichthouders het register raadplegen in het kader van de uitvoering van controles. Het register wordt bijgehouden door het ministerie van I&M.

Factsheet Certificering werken met HFK's en FCFK's

Schepen

Op basis van opgedane ervaringen in de uitvoering en de handhaving worden het Besluit broeikasgassen op schepen milieubeheer en de daarop gebaseerde ministeriële regeling ingetrokken. Dit besluit blijkt niet effectief te zijn en is bovendien niet goed uitvoerbaar en handhaafbaar. In plaats van een wettelijke regeling is er voor gekozen om in overleg met de scheepvaartsector te komen tot afspraken op vrijwillige basis om lekkages van gefluoreerde broeikasgassen en gereguleerde stoffen uit koelinstallaties op schepen zoveel mogelijk te voorkomen en om zoveel mogelijk over te schakelen op klimaatvriendelijke alternatieven.

Voor meer informatie over dit onderwerp

Neem contact op met Coen van de Sande via csa@nvkl.nl of telefoon: 079 – 35 31 149.

BIJLAGE

Extra eisen BRL100 t.o.v. huidige situatie	Hoe voldoen aan gestelde eisen
Beleidsverklaring	<i>Een modelverklaring wordt door de NVKL opgesteld</i>
Directiebeoordeling (muv bedrijven < 3 medewerkers)	<i>Een model directiebeoordeling wordt door de NVKL opgesteld</i>
Beheer wet- en regelgeving	<i>Deze procedure wordt toegevoegd aan de bestaande NVKL-procedures</i>
Klachtenprocedure	<i>NVKL-leden voldoen hier al aan omdat dit is vereist binnen de NVKL-erkenning</i>
De onderneming beschikt over schriftelijk vastgelegde procedures en werkinstructies waarmee het personeel dat werkzaamheden verricht bekend is en in de praktijk toepast	<i>De NVKL werkinstructies worden aangepast, zodat ze voldoen aan de hierboven beschreven eisen</i>
Koudemiddelregistratie en koudemiddelbalans	<i>NVKL model wordt aangepast</i>
Bedrijven moeten beschikken over onderstaande instrumenten en apparaten. Deze moeten iedere 12 maanden worden gecontroleerd op goed functioneren	<i>Controles moeten worden vastgelegd in bedrijfsadministratie</i>
Manometer, nauwkeurigheid 1% van schaalmaximum	<i>Controle op goede werking door kalibratie door geaccrediteerde instelling. Bij meerdere zelfde manometers kan de controle zelf worden uitgevoerd door vergelijk met gekalibreerde manometer</i>
Vacuümmeter, nauwkeurigheid +/-10% van waarde	<i>Controle op goede werking door kalibratie door geaccrediteerde instelling. Bij meerdere zelfde vacuümmeters zelf uitvoeren door vergelijk met gekalibreerde vacuümmeter</i>
Lekdetectietoestel, nauwkeurigheid 5ppm	<i>Kalibratie OF zelf testen met behulp van testsetje (zie uitleg BRL100)</i>
Thermometer, nauwkeurigheid +/- 1°C	<i>Kalibratie OF zelf testen met behulp van ijswater (zie uitleg BRL100)</i>
Weegschaal, moet een wettelijk gekeurde weegschaal zijn met: <ul style="list-style-type: none"> opschriftenplaat of stickers met gegevens van het toestel groene M CE teken met de laatste 2 cijfers van het jaar van 1e keuring identificatie van de verantwoordelijke notified body (NMI nr. 0122) identificatie van de uitvoerder van de 1e keuring 	<i>Wettelijk gezien is er geen verplichte periodieke herkeuring. Aanbevolen wordt om iedere 12 maanden te controleren of weegschalen nog goed functioneren. Dit kan door kalibratie of kan zelf worden uitgevoerd mbv een zgn geijkt gewicht</i>